

Vragen en antwoorden over de Uitvoeringsagenda Mest

Datum: 29 oktober 2021

De vragen zijn als volgt ingedeeld:

- [Definitievragen](#);
- [Vragen over de opgave](#);
- [Vragen over het proces](#);

Definitievragen

1. **Vraag:** Wat is het verschil tussen mestbewerking en mestverwerking?

Antwoord: De provincie Noord-Brabant en het ministerie van LNV hanteren andere definities voor mestverwerking. In onderstaand overzicht is te vinden hoe deze van elkaar verschillen. Over mestbewerking laat het ministerie zich niet uit.

	Mestbewerking	Mestverwerking
Bron	Provincie Noord-Brabant. <ul style="list-style-type: none"> • Interim Omgevingsverordening 	Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. <ul style="list-style-type: none"> • Meststoffenwet
Reikwijdte	Onder mestbewerking verstaat de provincie (alle) beschikbare technieken om mest te behandelen. Mestverwerking is er daar één van.	Het ministerie van Landbouw heeft met mestverwerking een doel voor ogen; het behandelen van mest op zodanige wijze dat het buiten de Nederlandse landbouw kan worden afgezet.
Definitie	Mestbewerking is de toepassing van basistechnieken of combinaties daarvan met als doel de aard, samenstelling of hoedanigheid van dierlijke mest te wijzigen.	Onder mestverwerking worden de bewerkingen van mest verstaan die ertoe leiden dat de mestproducten buiten de Nederlandse landbouw (kunnen) worden afgezet. Denk bijvoorbeeld aan mestkorrels voor tuincentra of de export naar het buitenland.
Voorbeelden	Bezinking, droging, hygiëniseren ¹ , indamping en scheiding zijn vormen van mestbewerking Ook het korrelen van mest is een vorm van mestverwerking Het composteren van mest valt volgens de provinciale definitie onder mestbewerking.	Hygiëniseren van mest is een vorm van mestverwerking. Mest wordt gehygiëniseerd om te kunnen worden geëxporteerd. Hiervoor moet toestemming worden verleend door de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit. Wanneer de compost niet geëxporteerd wordt of op een andere buiten de Nederlandse landbouw wordt afgezet

¹ Hygiëniseren is het verwarmen van mest teneinde het doden van ziektekiemen. Daarna mag mest naar het buitenland getransporteerd worden.

	<p>Omdat de aard en de hoedanigheid van de mest wordt veranderd, valt composteren voor het omgevingsrecht onder mestverwerking. Daardoor is het een vergunningsplichtige activiteit. Kijk voor meer informatie op https://www.infomil.nl/onderwerpen/landbouw/mest/handleiding-bewerken/juridisch-kader/3-1/</p>	<p>dan wordt dit binnen de Meststoffenwet niet gezien als verwerking.</p>
--	---	---

2. Vraag: Welke vormen van mestbewerking zijn er?

Antwoord: Er is een grote diversiteit aan vormen van mestbewerking. Hieronder is – in alfabetische volgorde – een opsomming van de meest gangbare technieken opgenomen.

- Bezinken;
- Composteren;
- Drogen;
- Filteren (bijvoorbeeld doormiddel van helofytenfilter of microfiltratie);
- Hygiëniseren;
- Indampen;
- Mestraffinage;
- Nitrificatie-/denitrificatie.
- Omgekeerde osmose;
- Produceren mestkorrels;
- Scheiden van dikke en dunne fractie;
- Verbranding;
- Vergisting (co- en mono-);

Meestal wordt een combinatie van de genoemde technieken voor mestbewerking gebruikt. Deze zijn continu in ontwikkeling op basis van wetenschappelijk onderzoek. Op <https://www.mestverwaarding.nl/> is daar meer informatie over te vinden. Op die website houdt het Nederlands Centrum Mestverwaarding ook de trends op het gebied van mestbewerking bij.

Meer informatie over vergisting is ook te vinden in de bijlage van de [Visie op mestbewerking](#) van de Brabantse gemeenten en de provincie Noord-Brabant.

Vragen over de opgave

3. Vraag: Hoeveel mest wordt straks bewerkt in Brabant?

Antwoord: Staand beleid van de provincie Noord-Brabant is om niet meer mestbewerkingscapaciteit te vergunnen dan het volledige Brabantse mestoverschot. Dit overschot is berekend op zo'n 15 miljoen kg fosfaat. Ongeveer de helft daarvan wordt momenteel al bewerkt. Deze cijfers worden minimaal twee keer per jaar geactualiseerd. De provincie wil naar een situatie waarin mestbewerking een onderdeel vormt van kringlooplandbouw. Als onderdeel van kringlooplandbouw kan mestbewerking bijdragen aan het verminderen van de uitstoot van onder meer stikstof en CO₂, aan het verbeteren van de vruchtbaarheid van de bodem en aan het terugdringen van het kunstmestgebruik.

4. Vraag: Wat is het alternatief voor mestbewerking?

Antwoord: Veehouders zijn vanwege de [Meststoffenwet](#) verplicht om het deel van hun mest dat ze niet op eigen grond kunnen gebruiken te 'verwerken' of te laten 'verwerken' door een ander. Het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit heeft in de Meststoffenwet vastgelegd wat zij onder 'verwerken' verstaat: het bewerken van mest op zodanige wijze dat het buiten de Nederlandse landbouw kan worden afgezet. Denk bijvoorbeeld aan mestkorrels voor tuincentra of de export naar het buitenland (zie ook de definities van mestbewerken en mestverwerken elders in dit document). Om aan de wet te voldoen is de huidige praktijk dat veel onbewerkte drijfmest wordt geëxporteerd. Aangezien drijfmest voor 90 procent uit water bestaat, is dat een relatief kostbare zaak die veel transportbewegingen met zich mee brengt, het wegennet in het buitengebied belast en bovendien tot CO₂-uitstoot leidt. Door mest te bewerken kan het volume te transporteren mest op zijn minst tot de helft worden teruggebracht.

Het krimpen van de veestapel wordt weleens als alternatief genoemd. Dit wordt meegenomen in de Uitvoeringsagenda Mest. Minder dieren betekent weliswaar minder mest, maar maakt het nog geen alternatief. Mestbewerking blijft nodig om het volume te verkleinen, transportbewegingen te verminderen en kringlopen te sluiten. Als onderdeel van kringlooplandbouw kan mestbewerking bijdragen aan het verminderen van de uitstoot van onder meer stikstof en CO₂, aan het verbeteren van de vruchtbaarheid van de bodem en aan het terugdringen van het kunstmestgebruik.

Informatie over het belang van mestbewerking is te vinden op landbouwenvoedselbrabant.nl/planmest en de [Visie op mestbewerking](#).

5. Vraag: Waarom transporteren we de Brabantse mest niet naar elders?

Antwoord: Heel veel Brabantse (drijf)mest wordt al getransporteerd naar akkerbouwgebieden in andere provincies, zoals Zeeland, Drenthe en Groningen, of naar het buitenland. Denk daarbij aan België, Noord-Franrijk en Duitsland.

6. Vraag: Wat gebeurt er als het mestoverschot niet wordt bewerkt?

Antwoord: Om te voorkomen dat er meer mest op het land blijft liggen dan voor de teelt van gewassen nuttig is, zijn veehouders vanwege de [Meststoffenwet](#) verplicht om het deel van hun mest dat ze niet op eigen grond kunnen gebruiken te 'verwerken' of te laten 'verwerken'

door een ander. Als het mestoverschot niet wordt bewerkt, dan blijft de situatie zoals hij is: veel onbewerkte drijfmest wordt geëxporteerd. De provincie wil naar een situatie waarin mestbewerking een onderdeel vormt van kringlooplandbouw. Als onderdeel van kringlooplandbouw kan mestbewerking bijdragen aan het verminderen van de uitstoot van onder meer stikstof en CO₂, aan het verbeteren van de vruchtbaarheid van de bodem en aan het terugdringen van het kunstmestgebruik.

7. Vraag: Wat zijn de voor- en de nadelen van mestbewerking?

Antwoord: Op de [argumentenkaart mestbewerking](#) zijn alle voor- en nadelen van mestbewerking overzichtelijk in kaart gebracht.

8. Vraag: Welke emissies komen vrij bij mestbewerking en hoeveel?

Antwoord: De emissies bij mestbewerking en de hoeveelheid van deze emissies verschillen per type installatie en per toegepaste techniek van mestbewerking. Meestal gaat het om emissies van geurstoffen, ammoniak en broeikasgassen, zoals lachgas. In aanvulling op landelijk geldende wettelijke regels heeft de provincie Noord-Brabant twee beleidsregels vastgesteld om deze emissies en overlast voor omwonenden zo laag mogelijk te houden: de beleidsregel '[Volksgezondheid en Mestbewerkingsinstallaties](#)' en de beleidsregel '[Industriële geur](#)'.

Zie ook het kennisbericht Mest en Mestbewerking dat kan worden gedownload op <https://www.kennisplatformveehouderij.nl/onderwerpen/mestbewerking>.

9. Vraag: Hoe schadelijk is mestbewerking?

Antwoord: Mestbewerking brengt risico's met zich mee. Deze risico's kunnen betrekking hebben op de natuur, de (verkeers)veiligheid en de volksgezondheid. Het 'Kennisplatform Veehouderij en humane gezondheid' zorgt voor onafhankelijke informatie over het effect van veehouderijen op de gezondheid van mensen. Op <https://www.kennisplatformveehouderij.nl/onderwerpen/mestbewerking> is het kennisbericht 'Mest en Mestbewerking' te downloaden. Dat gaat ook in op veiligheid.

Vragen over het proces

10.Vraag: Hoe ziet het proces van de Uitvoeringsagenda Mest eruit?

Antwoord: Het proces van de Uitvoeringsagenda Mest begint met het consulteren van een klankbordgroep bestaand uit diverse belangengroepen en experts. Die consultatie loopt tot eind 2021. De uitvoeringsagenda Mest wordt ontwikkeld op basis van het [beleidskader Landbouw en Voedsel 2030](#). De planning van de vervolgstappen van de Uitvoeringsagenda Mest is dan ook afhankelijk van het traject van dit beleidskader. Naar verwachting zal in de loop van 2022 een ontwerp Uitvoeringsagenda Mest aan Provinciale Staten worden aangeboden. Zodra er meer informatie over het proces van de Uitvoeringsagenda Mest beschikbaar is, zal die hier gedeeld worden.